

Randers Kommunes Bæredygtighedsstrategi

Indledning

I Randers Kommune viser vi vejen for at skabe en mere grøn fremtid - og vi har brug for at alle bidrager. I alle dele af samfundet arbejdes der med løsninger til mere bæredygtige produktion og en mere bæredygtig livsstil. Som kommune har vi et særligt ansvar for at vise vejen og samtidigt facilitere og støtte udviklingen i Randers Kommune. I foråret 2021 vedtog Randers Kommunes Byråd Klimaplanen for kommunen. Klimaplanen rammesætter og formulerer, hvilke indsatser kommunen foreløbigt skal sætte i gang for at komme i mål med kommunens ambition om, at reducere CO2 udledningen med 70% i 2030 og klimaneutralitet i 2050. Indsatsen er forankret i det tværkommunale DK2020-samarbejde, som Randers Kommune var blandt de første deltagere i.

Denne strategi har til formål at beskrive, hvordan organisationen arbejder med bæredygtighed med særligt fokus på samarbejde på tværs, klimapartnerskaber, kultur og dannelse og tiltag der skaber en bæredygtig udvikling i Randers Kommune. Bæredygtighed som begreb kan have mange betydninger. I denne strategi forstås bæredygtighed som indsatser, der er med til at nedsætte CO2-udledningen.

Fælles indsats om klimamålet

Det bærende strategiske princip for kommunens arbejde med bæredygtighed er, at vise vejen ved det gode eksempel. Men vi kommer ikke i mål alene. Det er derfor afgørende, at der skabes en forankring, hvor borgere, foreninger og erhvervsliv bidrager til den grønne omstilling.

Klimaindsatsen skal gå på to ben. For det første skal kommunen nedsætte udledningen fra kommunens egen organisation ved ændret forbrug eller ved initiativer, der binder CO2 fra atmosfæren. For det andet kan kommunen påvirke borgere, erhvervsliv, foreninger og andre i kommunen til at yde bidrag og adfærd, der nedsætter CO2-udledningen. I rå tal er den anden vej langt mere effektiv, da kommunens organisation (ekskl. forbrug) blot står for ca. 0,65% af den samlede CO2-udledning i kommunens geografi. Omvendt skal kommunen som organisation være med til at vise vejen for det resterende samfund. I Randers Kommune går vi på begge ben.

Tiltag i kommunen som organisation

Kommunens Klimaplan indbefatter en række konkrete tiltag, som skal nedsætte den kommunale organisations CO2-udledning. Kommunens tiltag fokuserer på transport, maskinflåden, indkøb og energibesparelser. Tiltagene på området tæller blandt andet:

- Udskiftning af 75% af kommunale køretøjer fra benzin- og dieslbiler til el- eller brintbiler i 2030.
- Udfasning af kommunale olie- og gasfyr og generel energioptimering og – renovering af kommunale enheder.
- Bæredygtigt vareindkøb med fokus på miljømærkning, økologi og genbrug.

Tiltag for kommunen

Klimaplanen indeholder omfattende tiltag, der skal være med til at sætte gang i den bæredygtige omstilling i Randers Kommune. Tiltagene har til formål at skabe de nødvendige rammer, viden og incitamenter for at ændre adfærd og strukturer i samfundet. Tiltagene går under følgende overskrifter med tilhørende eksempler på indsatser.

- **Natur og landbrug:** Skovstrategi, dialog med landbruget og styrket indsats for genetablering af vådområder på lavbundsjorder.
- **Persontransport:** Elbilstrategi, parkeringsstrategi, fossilfri busdrift og fremme af alternativer til bilen.
- **Energiforsyning:** Varmeplan, udfasning af fossile brændsler i kraftvarmeværker og indsamling og genanvendelse af plast og madaffald.
- **Virksomheder:** Virksomhedsdialog, videndeling og arrangementer der synliggør og samler de bæredygtige virksomheder.
- **Bæredygtig levevis:** Samling af borgerkræfter og inspiration i en 'Klimaliga', fremme af genbrug og bæredygtighed på skemaet i skoler og daginstitutioner.

Faktaboks: De sidste tiltag: Klimaplanen indeholder i dag tiltag der forventes at give en CO₂-reduktion på ca. 60% i 2030. Det samlede mål er en reduktion på 70% i 2030, hvilket i praksis betyder, at der mangler tiltag, der reducerer med 152.000 tons CO₂. En del af denne manko kan formentligt nås ved nye teknologier, lovændringer og nationale ordninger. Vi er således nået langt, men mangler tiltag til at nå det sidste stykke for at komme i mål.

Faktaboks: Klimaliga: Som ramme om arbejdet med Klimaplanen har Randers Kommune dannet 'Klimaliga', som en platform for virksomheder, foreninger, organisationer, institutioner borgere og kommunen, de bidrager til at skabe et mere bæredygtigt samfund. Klimaliga er det netværk, hvor idéer deles og samskabende arbejdsgrupper etableres.

Sådan arbejder vi med bæredygtighed

Komplekse problemer kan ikke løses med simple redskaber. Klimakrisen er en kompleks udfordring, og vi skal derfor have mod til at afprøve nye idéer omkring vores indsatser. Når vi arbejder med de eksisterende klimatiltag eller i udarbejdelsen af nye, skal der derfor være fokus på tværgående samarbejde, videndeling og udbredelsen af bæredygtig dannelse, kultur og adfærd.

Tværgående arbejde og klimapartnerskaber

Randers Kommunes bæredygtighedsindsats skal udføres på tværs. Det gælder både internt i den kommunale organisation, og i kommunens arbejde rundt i kommunen. Kommunens klimaplan har sat rammen og navngivet de konkrete initiativer, der skal sikre at vi når vores klimamål. Planen er forankret på tværs af den kommunale organisation for at sikre, at den grønne dagsorden bliver en del af hele kommunens arbejde. Det tværgående ejerskab skal være udgangspunktet for arbejdet med bæredygtighed i organisationen.

Samarbejdet foregår også overalt i Randers Kommune gennem klimapartnerskaber. Kommunen skal tage del i arbejdet, men det er også nødvendigt at erhvervsliv, foreninger og andre i kommunen faciliterer og bidrager, hvis vi skal nå i mål med indsatsen.

Faktaboks: Konferencen for bæredygtighed: Den 2. november 2022 afholdt Randers Kommunes §17 stk. 4 udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune konference for bæredygtighed i Ridehuset på Værket. Konferencen havde til formål at inspirere de godt 160 deltagende borgere, foreninger og erhvervsledere til at indgå klimapartnerskaber og samarbejder på tværs til styrkelse af den bæredygtige omstilling. Ved samme lejlighed blev klimapartnerskabsaftalen mellem Randers Kommune og forsyningsselskabet Verdo officielt underskrevet.

Videndeling og -udveksling

Bæredygtig omstilling er et felt i hastig udvikling. Nye metoder kan komme til, og igangværende indsatser kan få behov for en opdatering. Vi skal turde prøve nye ting af og samtidigt blive klogere undervejs. Videndeling og -udveksling er derfor et vigtigt element i arbejdet med bæredygtighed. Det indebærer bl.a. at vi løbende følger med og lader os inspirere af kreative tiltag i andre kommuner og internationalt. Det gælder både, det andre gør godt eller det de ikke er lykkedes med.

Viden handler også om at udvikle det bæredygtige samfund i dialog med borgerne. De bedste initiativer er dem, som borgerne spejler sig selv i. Inddragelse af borgere, foreninger og andre aktører i samfundet er derfor en af de bedste måder at blive klogere på.

Bæredygtig dannelse og adfærd

Viden om bæredygtighed skal bringes ud til hele Randers Kommune. En stor del af samfundets CO₂ udledning skabes igennem det forbrug og de beslutninger vi træffer som individer. Derfor er det helt afgørende, at borgerne i kommunen ved, hvad der er det bæredygtige valg.

Vi skal derfor være med til at skabe en bæredygtig kultur og dannelse. Bæredygtig kultur og dannelse handler om at vide, hvad klimakonsekvensen er ved forbrug af vare, valg af transportmiddel og meget mere. Det handler også om at træffe bæredygtige valg som en naturlig del af hverdagen. Hvis borgerne skal kunne træffe disse valg, kræver det dog både en stor viden og en kultur, hvor alle bliver inspireret til at tage del i omstillingen.

Randers Kommune skal inspirere og vise vejen ved konkrete eksempler. De mange indsatser i Klimaplanen er med til at vise, at den bæredygtige omstilling er noget, der er relevant i alle sektorer og for alle borgere. Med kommunens brede berøringsflade skal kommunens initiativer smitte af på det øvrige samfund, som også skal bidrage til udviklingen. På den måde bliver kommunen sammen med erhvervsliv, foreningsliv og borgerne bannerførere for den bæredygtige kultur og dannelse.

Politisk forankring

Den 31. januar 2022 nedsatte Randers Kommunes byråd et §17 stk. 4 udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune. Udvalget har bl.a. til opgave løbende af følge med i implementeringen af Randers Kommunes Klimaplan og sætte bæredygtighed på dagsordenen i geografien Randers Kommune som helhed. Udvalget består af 5 byrådspolitikere og 4 eksterne ressourcepersoner og udvalget behandler sager fra alle forvaltninger i kommunen.

Med udvalgets tværgående karakter og eksperimenterende og inddragende sammensætning, er udvalget en vigtig forankring for klimaplanens tiltag og målene i bæredygtighedsstrategien.